

**TÜRK MEDENİ
KANUNU'NUN YÜRÜRLÜĞÜNÜN
20. YILINDA AİLE HUKUKUNA İLİŞKİN
GÜNCEL MESELELER
SEMPOZYUMU**

13 HAZİRAN 2022

09.30 - 18.00

GSF KONFERANS SALONU

Etkinlik ücretsiz olup herkese açıktır.

Katılım için kayıt gerekmemektedir.

İletişim için : busra.tiryaki@yeditepe.edu.tr

fatmagul.yazici@yeditepe.edu.tr

www.yeditepe.edu.tr

**YEDİTEPE
ÜNİVERSİTESİ**

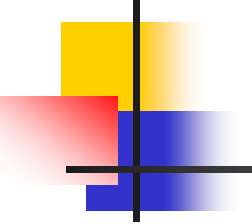
Yoksulluk Nafakası Tartışmaları

**Av. Nazan Moroğlu, LL.M.
İstanbul Barosu Başkan Yardımcısı**

Yoksulluk Nafakası

- 1926 tarihli Medeni K.da Yoksulluk Nafakası düzenlemeleri..
- 1988 yılında yapılan değişiklik..
- 1.1.2002 tarihli Medeni K.da düzenlemeler..
- Yoksulluk Nafakası hakkında Güncel Tartışmalar..
- İstanbul Barosu Adli Yardım dosyalarında Yoksulluk Nafakası Araştırması; Öneriler..

1926 tarih ve 743 sayılı Medeni Kanunda Yoksulluk Nafakası

■ **Nafaka**

Madde 144 – Kabahatsiz olan karı yahut koca, boşanma neticesi olarak büyük bir yoksulluğa düşerse, diğeri boşanmaya sebebiyet vermemiş olsa dahi kudreti ile mütenasip bir surette **bir sene müddetle nafaka** itasına mahkum edilebilir.

■ **Yoksulluk nafakası** (Değişik: 4/5/1988 – 3444 sayılı K.)

Madde 144 –Boşanma yüzünden yoksulluğa düşecek *eş*, kusuru daha ağır olmamak şartıyla geçimi için diğeri eşten mali gücü oranında **süresiz olarak nafaka** isteyebilir. Ancak, erkeğin kadından yoksulluk nafakası isteyebilmesi için, *kadının hali refahta* bulunması gerekir.

Nafaka yükümlüsünün kusuru aranmaz.

1988 yılında nafaka maddesinde değişiklik yapılmasının nedeni?

- İsv. MK.'da nafaka süresi **1 yıl**, yasal mal rejimi «**Mal Birliği**»..
- **1926 t. Medeni K.da nafaka 1 yıl süreli**, ancak **yasal mal rejimi «Mal Ayrılığı»**..
- 1985 yılında Türkiye'nin, *Kadınlara Karşı Her Türölü Ayrımcılığın Kaldırılması Sözleşmesini* onaylamasının ardından ayrımcılık içeren yasa hükümlerinin kaldırılması çalışmalarına başlandı.
- 1988 yılında 3444 sayılı Kanunla «**yoksulluk nafakası**» maddesi **değiştirildi ve nafakanın «süresiz»** olarak istenebileceği kabul edildi, *mağduriyetin telafisi olarak*..

eMK 159. md. ye göre; evli kadının çalışması kocanın iznine tabiydi, izin vermediği takdirde, kadın eş *çalışmasının bütün ailenin menfaatine olduğunu ispat ederse bu izin hakim tarafından verilebilirdi.*

Kadın eşe karşı ayrımcılık içeren bu hüküm 1992 yılında AYM tarafından iptal edildi.

1.1.2002'de yürürlüğe giren
Medeni Kanunda
Yoksulluk Nafakası -175.madde

Boşanma yüzünden

yoksulluğa düşecek taraf,

kusuru daha ağır olmamak koşuluyla

geçimi için diğer taraftan

malî gücü oranında

süresiz olarak nafaka isteyebilir.

Nafaka yükümlüsünün kusuru aranmaz.

1.1.2002'de yürürlüğe giren **Medeni Kanunda** Yoksulluk Nafakası -176.madde

- Yoksulluk nafakasının **toptan veya irat biçiminde** ödenmesine karar verilebilir.
- İrat biçiminde ödenmesine karar verilen **nafaka**,
alacaklı tarafın yeniden evlenmesi
ya da taraflardan birinin ölümü hâlinde
kendiliğinden kalkar;

alacaklı tarafın evlenme olmaksızın
fiilen evliymiş gibi yaşaması,
yoksulluğunun ortadan kalkması ya da
haysiyetsiz hayat sürmesi hâlinde
mahkeme kararıyla kaldırılır.

Yoksulluk Nafakası, Güncel Tartışmalar

- Nafaka üzerinde süren tartışmanın temel dayanağını; 6 Mayıs 2016 tarihinde açıklanan TBMM "*Aile Bütünlüğünü Olumsuz Etkileyen Unsurlar İle Boşanma Olaylarının Araştırılması ve Aile Kurumunun Güçlendirilmesi İçin Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Meclis Araştırması Komisyonu*" Raporundan almaktadır. Sadece iktidar partisinin oylarıyla kabul edilen Raporda:

"Erkeğin hayatını ipotek altına almaktan kurtarılması" ifadesiyle yer verilen yoksulluk nafakasının, **sadece kadınların talep edebildiği** bir hak olduğu **ve** kesin olarak **süresiz olduğu gibi bir algı** yaratılmıştır.

<https://www5.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss399.pdf>

“Süresiz Nafakaya Adil Çözüm Sempozyumu”nda *Bakanlık Önerisi:*

- “evli kalma süresi”,
- “çocuk olup olmaması”,
- “boşanan *kadının* yaşı”,
- “gelir durumu” ve
- “kusur durumu”
dikkate alınarak hesaplanmalı..
- Haber başlıkları: «*Müebbet nafakaya çözüm geliyor..*»
«*Bakanlık devreye girdi: Hükümet, devlet destekli yeni nafaka düzenlemesi üzerinde çalışıyor*»..

Kadın Nüfusu ve Eğitim Düzeyi (6+ yaş)

Eğitim düzeyi	Kadın
■ Okuma yazma bilmeyen	1.652.282
■ Bir okul bitirmeyen	4.387.619
■ İlkokul Mezunu (5 yıl)	9.630.801
■ <u>İlköğretim mezunu (8 yıl)</u>	<u>8.713.981</u>
	23.384.683
■ Lise	6.906.675
■ Üniversite mezunu	4.231.958
■ Yüksek lisans mezunu	386.985
■ Bilinmeyen	357.601

Kaynak: TÜİK ADNKS Eğitim Veritabanı 2021 Sonuçları (KSGM)
Kadın Nüfusu 42 milyon 428 bin 101 kişi

İstihdamda – Siyasette Kadın

- **Kadın istihdam oranı % 31,9**
Her 10 kadından sadece 3'ü çalışıyor
- **TBMM'de Kadın Milletvekili oranı % 17,4**
- **Belediye Meclislerinde % 3.6 ..**

Dünya Ekonomik Forumu

Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Sıralaması

Türkiye' nin Yeri -2022

156 ülke arasında 133. sırada

- Ekonomik katılım ve fırsat 131
- Eğitimde 105
- Siyasal katılımı 105
- Bakan sayısı açısından 139

İstanbul Barosu Adli Yardım

Yoksulluk Nafakası Araştırması

(KONDA tarafından 825 dosya üzerinde yapıldı)

■ mahkemeler nafaka taleplerinin

% 8'ini tam olarak kabul etmiş; % 9'unu reddetmiş;
% 83'ünü kısmen kabul etmiş

■ hükmedilen nafaka miktarları

% 66,4'ü - 500 TL'ye kadar

% 10'u - 500-1000 TL arasında

% 2,1'i - 1000-2000 arasında

% 2'si - 2000 üzeri

İstanbul Barosu Adli Yardım

825 dosyada Yoksulluk Nafakası Araştırması- (KONDA tarafından yapıldı, 2020)

■ hükmedilen nafakaların

% 20,7'si ödenmekte, % 7'si kısmen ödenmekte,
% 50,7'si ödenmemiş (*ödemek istemedikleri için*)

■ ödenmeyen nafakalar için

% 44 oranında icraya başvurulmuş,
% 22'si tamamen tahsil etmiş
% 5.7'si kısmen tahsil edebilmiş

2016'dan itibaren ödememekte direnenlerin sayısının %20 oranında arttığı görülmüştür.

kadınlar için sosyal devlet politikaları ve sosyal güvenlik politikaları uygulanmalı..

- evlilik birliği eşin ölümüyle sona erdiğinde, ihtiyacı olan sağ kalan kadın eşe devlet aylık ödeme yapıyor..

T.C.
AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.1.SYD.0.73.00.00.010.06.01.01 - 592
Konu : Eşi Vefat Etmiş Kadınlara Yönelik Düzenli Nakit
Yardım Programı

16/02/2012

Sonuç olarak, yoksulluk nafakasında yeni yasal düzenlemeye ihtiyaç yoktur.

- Kamuoyunda yaratılmaya çalışılan algının aksine, *yoksulluk nafakası her koşulda süresiz değildir*, sona ermesi ve kaldırılması koşulları MK. 176. maddede düzenlenmiştir.
- Yoksulluk nafakası, *sadece kadına değil, erkek tarafa da tanınan bir haktır*. Ancak toplumsal cinsiyet eşitliği her alanda yaşama geçirilmedikçe, genellikle kadınlar yoksulluğa düşen taraf olmaktadır.
- Yaşandığı ileri sürülen mağduriyetler mevcut yasal düzenlemeden değil, uygulamadan kaynaklanmaktadır.

Sonuç olarak, yoksulluk nafakasında yeni yasal düzenlemeye ihtiyaç yoktur.